

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite: Lausuntopyyntönnö 12.5.2017/LVM/2219/03/2016

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta

Kiitämme mahdollisuudesta ottaa kantaa tietoyhteiskuntakaaren muutosehdotukseen. Keskitymme lausunnossamme säännöksiin, jotka koskevat televisio-ohjelmistojen saattamista näkö- ja kuulorajoitteisten saataville.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi 211 § siten, *että ääni- ja tekstitysvelvoite ei koskisi kaupallisten televisiotoiminnan harjoittajien osalta ainoastaan lain 26 §:ssä tarkoitettuja yleisen edun ohjelmistoja, vaan ääni- ja tekstityspalvelu olisi liitettävä myös sellaisiin tietoyhteiskuntakaaren 25 §:ssä tarkoitetun valtakunnallisen ohjelmistotoimiluvan nojalla lähetettäviin ohjelmistoihin, jotka palvelevat useita eri yleisöryhmiä. Tällaisia ohjelmistoja olisivat monipuoliset, päivittäin suomen- tai ruotsinkielisiä ohjelmia sisältävät ohjelmistot, jotka sisältävät päivittäin myös uutisia tai ajankohtaisohjelmia.*

Kannatamme lämpimästi tätä muutosta. Se on mielestämme välttämätön, koska alkavalle ohjelmistokaudelle ei mikään kaupallinen kanava hakenut yleisen edun ohjelmistolupaa. Kaupalliset kanavat ovat kuitenkin merkittäviä toimijoita Yleisradion rinnalla. Mielestämme niiden tekstityspalvelut ovat esimerkki yhteiskuntavastuusta, koska kotimaisten tv-ohjelmien tekstityksellä on suuri merkitys kuulovammaisille katsojille.

Hallituksen esityksessä on kuitenkin kohtia, jotka herättävät kysymyksiä ja jotka on mielestämme syytä täsmentää ainakin asetustasolla:

- Miten ”eri yleisöryhmiä palvelevat ohjelmistot” määritellään käytännössä?
- Milloin kanavalla on siinä määrin ”monipuoliset, suomen- tai ruotsinkielisiä ohjelmia sisältävät ohjelmistot, jotka sisältävät myös uutisia tai ajankohtaisohjelmia”, jotta se edellyttää ääni- ja tekstitysvelvoitteen?
- Miten määritellään ja arvioidaan *monipuolinen ohjelmisto*? Miten käy tekstitysvelvoitteen, jos ohjelmiston monipuolisuus kapenee tai uutis- ja ajankohtaisohjelmat poistuvat ohjelmistosta?
- Miten alan toimijat voivat ennakoida niille mahdollisesti lankeavia velvoitteita?

Lisäksi haluamme kiinnittää huomiota 211 §:n kohtaan, että tekstitystä ei tarvitse liittää musiikkiesityksiin eikä urheiluohjelmiin. Mielestämme tämä kohta pitäisi arvioida uudelleen. Musiikkiesitykset (musiikkivideot ja konserttitaltioinnit) ovat tuotettavissa etukäteen, joten ne voidaan kyllä tekstittää kuten muutkin ohjelmat. Urheiluohjelmien tekstittämisenkään ei pitäisi olla enää ongelma, koska tekstityksen tuottamistavat ja niihin liittyvä teknologia antaa jo hyvät mahdollisuudet suorienkin ohjelmien tekstittämiseksi.

Lopuksi korostamme, että tekstitettyjen tv-ohjelmasisältöjen pitää näkyä yhdenvertaisesti sekä antenni- että kaapelijakelussa. Tällä hetkellä kaapelioperaattoreiden tallennepalvelut eivät sisällä tekstitettävien kotimaisten ohjelmien katselumahdollisuutta. Myöskään muilla kaapelioperaattoreiden tarjoamilla media-alustoilla kuten netti-tv:ssä ja elokuvavuokraamopalveluissa ohjelmat eivät ole saatavissa tekstitettyinä.

Kuuloliitto ry

Eeva Härkänen
Järjestöjohtaja

Lisätietoja: Erityisasiantuntija Sami Virtanen: sami.virtanen@kuuloliitto.fi, puh. 040 751 6994.